

NO
WOMAN
NO KRAJ

RAPORT ROCZNY 2019

Federacja
na rzecz
Kobiet
i Planowania
Rodziny

Spis treści

PODSUMOWANIE ROKU 2019	4
DZIAŁALNOŚĆ PRAWNA	7
Zespół Prawny.....	7
DZIAŁALNOŚĆ RZECZNICZA.....	9
Wokół przepisów antyaborcyjnych.....	9
Monitoring dostępności aborcji.....	9
Poradnik dot. terminacji ciąży.....	10
Dialog z Rzecznikiem Praw Pacjenta.....	10
Wokół klauzuli sumienia.....	11
Wokół krwawych, manipulacyjnych banerów antyaborcyjnych.....	11
Wokół antykoncepcji	11
Poradnik, jak uzyskać antykoncepcję awaryjną	11
Walka o świadczenie gwarantowane.....	12
Antykoncepcja awaryjna bez recepty	12
Organizacja Narodów Zjednoczonych	12
Sesje Rady Praw Człowieka ONZ.....	12
Komisja ONZ ds. Statusu Kobiet	13
Zalecenia Komitetu ONZ Przeciwko Torturom (CAT)	13
#Pekin+25	14
#NairobiSummit	14
Specjalny Sprawozdawca ONZ	15
Rada Europy	15
DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA	16
Wydarzenia własne	16
Edukacyjna objazdówka o prawach pacjenckich i reprodukcyjnych	16
Cykliczna audycja #CałegoCiała w Radiu Kapitał.....	17
Światowy Dzień Bezpiecznej Aborcji (28.09).....	17
16 dni Akcji Przeciw Przemocy ze względu na Płeć.....	18
Udział w konferencjach, debatach, spotkaniach w kraju i za granicą.....	18
O Czarnych Protestach w Nowym Jorku	18
Seminarium naukowe z zakresu praw kobiet na WPiA UMK w Toruniu	19
Warsztat o wpływie lekarzy na prawo aborcyjne	19

Re:Conference.....	19
Kongres Kobiet w Koszalinie.....	19
Wykład w Klinice Prawa UW.....	20
Women Deliver.....	20
Quo Vadis, Unio Europejska.....	20
Kongres Młodych Europejczyków i Europejek.....	20
"Inspire for the Future: A Journey Towards Success".....	20
DZIAŁALNOŚĆ PORADNICZA I WSPARCIE DLA KOBIET.....	20
Telefon Zaufania.....	20
Zespół Prawny.....	21
Matronaty.....	21
„Dla nas nie ma tematów tabu. Medyczno-prawna konferencja o zdrowiu reprodukcyjnym”.....	21
I Zjazd Kobiet z Niepełnosprawnościami.....	22
Dziewczyński Dyskusyjny Klub Filmowego.....	23
#DiscoPrzeciwNienawiści.....	23
DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA.....	23
Publikacje informacyjno-edukacyjne.....	23
Nairobi Principles.....	23
Monitoring programów wyborczych.....	23
„Przemoc instytucjonalna w Polsce. O systemowych naruszeniach praw reprodukcyjnych”.....	24
„Aborcja. Polska. XXI wiek”.....	25
Media społecznościowe.....	26
Biuletyn „Mam Prawo”.....	26
Raport Grupy Edukatorów Seksualnych Ponton.....	27
Warsztaty w szkołach.....	27
Poradnictwo.....	27
Broszury.....	29
Festiwale.....	30
Akcje.....	30
Stanowiska.....	31

Działalność międzynarodowa	31
Wielka Koalicja za Równością i Wyborem (WKRW)	31
ASTRA Network – Central and Eastern Europe Network for Sexual and Reproductive Health and Rights.....	35
FEDERACJA W MEDIACH.....	38
ZARZĄD	38
SPONSORZY.....	39

PODSUMOWANIE ROKU 2019

Choć w 2019 roku nie doszło do masowych protestów w obliczu antyaborcyjnego backlashu, wiele się wydarzyło w różnych obszarach zdrowia reprodukcyjnego. Także dla Federacji to był pracowity rok. Reagowałyśmy na problem niedostępności świadczeń gwarantowanych z obszaru zdrowia reprodukcyjnego oraz nadużyć tak praw pacjenckich, jak i klauzuli sumienia. Wspierałyśmy protesty przeciwko nagonce na edukację seksualną. W ramach popularyzacji wiedzy, rozpoczęłyśmy objazdówkę po Polsce z warsztatami o prawach pacjenckich i reprodukcyjnych oraz zainicjowałyśmy własny podcast w Radiu Kapitał. Obchodziłyśmy Światowy Dzień Bezpiecznej Aborcji na wystawie naszego konkursu fotograficznego, a stan praw reprodukcyjnych podsumowałyśmy w przekrojowym i intersekcjonalnym raporcie „Przemoc instytucjonalna w Polsce”. Występowałyśmy na forum ONZ w czasie corocznych posiedzeniach Komisji ds. Statusu Kobiet i cyklicznych sesji Rady Praw Człowieka w Genewie. Bierzymy udział w regionalnym i globalnym podsumowaniu (nie)zrealizowanych zobowiązań z Platformy Pekińskiej. Zanim przedstawimy nasze działania w szczegółach, przyjrzyjmy się najważniejszym wydarzeniom i zmianom AD 2019.

Po wyborach parlamentarnych przypadł **wniosek grupy posłów do Trybunału Konstytucyjnego o rozstrzygnięcie, czy terminacja ciąży z powodu wad płodu jest zgodna z Konstytucją**. Dzień przed Wigilią fundamentaliści ponownie złożyli nowy wniosek, by zmuszać do kontynuowania ciąży mimo ciężkich i nieodwracalnych wad płodu. Wbrew woli społeczeństwa, wbrew aborcyjnym realiom, wbrew Konstytucji i prawu międzynarodowemu. **Projekt ustawy „Zatrzymaj aborcję”** jako inicjatywa obywatelska będzie rozpatrywany w sejmie nowej kadencji. Federacja bacznie monitoruje próby zaostrzenia prawa i w razie konieczności prowadzi działania rzecznicze i aktywistyczne.

W 2019 roku podejmowano próby **wprowadzenia klauzuli sumienia w aptekach**. Fundamentalisci nawoływali, by wpisać ją do projekt ustawy o zawodzie farmaceuty. W reakcji na tę niebezpieczną, antypacjencką zmianę Federacja zebrała niemal 15 tysięcy podpisów, by unaocznic Ministerstwu Zdrowia społeczny sprzeciw wobec takiego kroku. Projekt będzie musiał ponownie zostać rozpatrzony i przyjęty przez Stały Komitet Rady Ministrów.

Federacja nagłaśniała i wyjaśniała także wyniki corocznego badania **Contraception Atlas**, ilustrujący dostępność nowoczesnej antykoncepcji w Europie w 2018 roku. Polska wypadła w zestawieniu najgorzej, odnotowując 13%-owy spadek w porównaniu z poprzednim rokiem. Dostępność nowoczesnej antykoncepcji wynosi zaledwie 31,5%!

W 2019 roku władze, media publiczne i skrajnie konserwatywne organizacje zaostrzyły ataki na edukację seksualną. Celem haniebnego projektu **„Stop pedofilii”** było zarówno uniemożliwienie młodzieży prawa do rzetelnej edukacji, jak i zastraszenie osób zajmujących się edukacją seksualną i zapewnieniem opieki zdrowotnej osobom poniżej 18. roku życia. Poparcie dla projektu ze strony PiS jest bezdyskusyjne. Posłowie domagali się

podwyższenia kary więzienia z 3 do 5 lat. Ostatecznie projekt został skierowany do Komisji Nadzwyczajnej ds. zmiany w kodyfikacjach (NKK) w celu rozpatrzenia. Grupa Ponton potępiła projekt w swoim stanowisku i w czasie demonstracji pod Sejmem. Parlament Europejski przyjął - zdecydowaną większością głosów – rezolucję, w której skrytykowano projekt i wezwano polski sejm do jego odrzucenia. Europosłanki/europosłowie apelowali także o zwiększenie nakładów na edukację seksualną dla organizacji pozarządowych ze środków unijnych.

Upomnienia dla polskich władz

W 2019 roku wiele międzynarodowych instytucji reagowało na systemowe łamanie praw człowieka w Polsce. **Komisarz Praw Człowieka Rady Europy**, po wizycie w Polsce, podczas której spotkała się z polskimi organizacjami m.in. Federacją, apelowała do polskich władz o m.in. wdrożenie Konwencji Stambulskiej, zagwarantowanie dostępu do legalnej aborcji, dopełnienie zobowiązań wynikających z wyroków ETPCz dot. dostępu do aborcji i badań prenatalnych.

Federacja regularnie monitoruje wykonanie wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i składa komunikaty do **Komitetu Ministrów Rady Europy**. Komitet wydał decyzję na temat stanu implementacji wyroków ETPCz w sprawach dotyczących dostępu do legalnej aborcji w Polsce. Konkluzje Komitetu we wszystkich sprawach były podobne: polskie władze przez lata nie zrobiły nic, by polepszyć dostęp do legalnego przerywania ciąży w Polsce, szczególnie w przypadkach odmowy ze względu na klauzulę sumienia.

Federacja uczestniczyła także w **Regionalnej Konferencji Pekin+25**, podczas której podsumowano realizację zobowiązań ze Światowej Konferencji w sprawie Kobiet w Pekinie w 1995 roku. Polska była jedynym europejskim krajem, który nie złożył rządowego raportu, stąd tak istotny był wkład Federacji na forum międzynarodowym i współtworzenie regionalnego factsheetu nt. praw reprodukcyjnych.

W listopadzie odbył się **Światowy Szczyt ONZ w Nairobi**, uważany za najważniejszy od 25 lat w zakresie realizacji postanowień Międzynarodowej Konferencji na rzecz Ludności i Rozwoju (ICPD). Państwa postanowiły zapewnić powszechny dostęp do zdrowia i praw seksualnych i reprodukcyjnych w ramach państwowej służby zdrowia. Polska była w gronie 10 państw, które nie zgodziły się z międzynarodowymi zobowiązaniami Szczytu w Nairobi. Polski regres wybija się tym mocniej, że zobowiązania z Nairobi zamierza podjąć ponad 160 państw ONZ.

„Odmowa legalnej aborcji może stanowić torturę”, orzekł **Komitet ONZ Przeciwko Torturom (CAT)** w ramach przeglądu Polski z realizacji Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania. Raport końcowy, powstały na podstawie m.in. raportu Federacji w kooperacji z badaczkami ds. niepełnosprawności naświetla wiele problemów, w tym niedostępność legalnej aborcji i przymusowe sterylizacje.

Progres mimo backlashu

W 2019 roku trwała **oddolna walka przeciwko antyaborcyjnym, manipulacyjnym banerom, zgromadzeniom i żukom**. Ta walka ilustruje ogromny potencjał, jaki mają władze lokalne. Przykładowo – burmistrz warszawskiej dzielnicy Bielany podjął wiele kroków, w tym zmianę organizacji ruchu, by usunąć ciężarówkę z makabrycznymi zdjęciami sprzed Szpitala Bielańskiego. Także władze Wrocławia uwolniły mieszkanki i mieszkańców od strasznego widoku na jarmarku świątecznym i rozwiązały zgromadzenie. Wniosek? Warto korzystać z pomocy i potencjału lokalnych decydentów. Federacja świadczyła będzie świadczyć pomoc prawną przy składaniu skarg, wysyłaniu *amicus curiae*, reprezentacji w sądzie.

Po wyborach powitałyśmy **49 posłanek i posłów Lewicy** w Sejmie, licząc na progresywne reformy i działania poprawiające dostępność różnych świadczeń – od opieki ginekologicznej i okołoporodowej przez dostępność antykoncepcji i badań prenatalnych po liberalizację i dekryminalizację aborcji. W Sejmie **powstał Parlamentarny Zespół ds. Praw Reprodukcyjnych**, a wielu miastach Polski – Koszalinie, Słupsku, Rzeszowie, Złotowie, Piasecznie, Łodzi, Gdańsku czy Kielcach - działają **radę kobiet**. W Warszawie Prezydent Rafał Trzaskowski powołał **Pełnomocniczkę ds. Kobiet i Radę Kobiet** – do której należy dyrektorka Federacji - oraz ogłosił realizację programu „**Warszawa dla kobiet**”. Warszawa, stała się kolejnym miastem po Poznaniu, które dba o to, by opieka zdrowotna nie była w pełni uzależniona od światopoglądu lekarza. Dwa szpitale - na Solcu i Praski - zapewniają tzw. „**gabinety bez klauzuli sumienia**”, gdzie można uzyskać poradę czy receptę bez obaw o odmowę motywowaną ideologicznie.

Mamy wiele powodów do radości, a przynajmniej nadziei na postęp w kwestii zdrowia i praw reprodukcyjnych i seksualnych w 2020 roku. Zapraszamy do lektury podsumowania naszych działań w 2019 roku, które jest podzielone tematycznie (prawne, rzecznicze, edukacyjne, poradnicze, wydawnicze) oraz wg programów Federacji (Grupa Ponton, Wielka Koalicja za Równością i Wyborem, ASTRA Network).

DZIAŁALNOŚĆ PRAWNA

Zespół Prawny

Zespół Prawny działa przy Federacji od 2008 r. W tym roku Zespół, aktywnie włączył się w monitorowanie polskiego prawa, wydając liczne stanowiska, apele i opinie prawne:

- [wspólne stanowisko i list WKRW-u i Zespołu Prawnego Federacji do Ministra Joachima Brudzińskiego w sprawie zapowiedzi Ordo Iuris](#) o przesłaniu instrukcji do organów ścigania nt. niewszczywania postępowań dotyczących banerów antyaborcyjnych;
- [zapytanie do Narodowego Funduszu Zdrowia o podjętych postępowaniach wobec placówek, które notorycznie łamią kontrakty na świadczenia gwarantowane;](#)
- zapytania do wojewódzkich konsultantów ds. położnictwa i ginekologii o wytyczne w kwestii procedury przy zabiegach przerywania ciąży.

Zespół Prawny uczestniczy w monitoringach Federacji. W związku z rozpoczęciem szeroko zakrojonego projektu #PrześwielamySzpitale (szczegóły w działalności rzeczniczej), prawniczka Federacji skierowała do Narodowego Funduszu Zdrowia i/lub Rzecznika Praw Pacjenta skarg na szpitale, które nie realizują świadczenia gwarantowanego w postaci terminacji ciąży. Brak odpowiedzi na zapytania kierowane w ramach ustawy o informacji publicznej wiązał się ze złożeniem kilku skarg na bezczynność.

Zespół Prawny, jak co roku, spotkał się na **zjeździe swoich członków i członkiń**. Podczas zjazdu odbył się warsztat ze składania skarg indywidualnych do komitetów ONZ na łamanie praw kobiet, orzecznictwa ONZ w tym zakresie oraz porównania tej procedury skargowej do postępowania przed ETPCz. Dyskusje podczas zjazdu dotyczyły pomysłów na lityzację strategiczną, sposobów egzekwowania obowiązującego prawa, reakcji na banery antyaborcyjne pod szkołami i szpitalami oraz promocję zespołu.

Zespół Prawny zajmował się w 2018 r. rozwijaniem **litygacji strategicznej**. W tym celu zapewnił **reprezentację procesową oskarżycielom posiłkowym** w sprawie o wykroczenie w postaci umieszczania krwawych banerów antyaborcyjnych w przestrzeni publicznej (Węgorzewo, Bartoszyce, Żory, Kraków). Nasza prawniczka przygotowała **pozew o naruszenie dóbr osobistych** poprzez publiczne stawianie w złym świetle rodzica, który zaproponował zajęcia z edukacji seksualnej w szkole. Zespół Federacji zapewnił też

bezpłatne wsparcie prawne aktywistce feministycznej – aktywistce feministycznej, wobec której Ordo Iuris wniosło prywatny akt oskarżenia o zniesławienie.

Federacja zajmowała się także mapowaniem banerów/furgonetek z drastycznymi zdjęciami w Warszawie oraz zgłoszeniem ich na policję. Oprócz tego Zespół **formułował skargi** na odmowę wystawienia recepty na antykoncepcję czy założenia wkładki domacicznej w ramach NFZ oraz udzielał na bieżąco **porad prawnych** z zakresu dostępu do świadczeń gwarantowanych (w tym przede wszystkim zabiegu przerwania ciąży), praw kobiet w ciąży.

Zespół Prawny przygotował także szereg narzędzi, służących do samodzielnego wykorzystania w celu umożliwienia każdej osobie obronę swoich praw i zareagowanie w sytuacji naruszenia. Nowości w „**aktywistycznym narzędziowniku**”:

- [wzór przedsądowego wezwania do zapłaty](#) w przypadku nienależnego pobrania opłaty za świadczenie gwarantowane np. założenie wkładki w ramach ubezpieczenia w NFZ;
- [poradnik, jak reagować na naganne zachowanie ze strony personelu medycznego;](#)
- [poradnik dot. terminacji ciąży;](#)
- [rozszerzony poradnik dot. zgłaszania antyaborcyjnych, manipulacyjnych banerów/furgonetek;](#)

- ulotkę dla uchodźców na temat przysługujących im praw w zakresie ochrony ich zdrowia reprodukcyjnego, we współpracy z Biuro Wysokiego Komisarza ds. Uchodźców;
- skargę na odmowę wypisania recepty na środek antykoncepcji doraźnej.

DZIAŁALNOŚĆ RZECZNICZA

Wokół przepisów antyaborcyjnych

Monitoring dostępności aborcji

Federacja na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny od 25 lat bada dostępność świadczeń zdrowia reprodukcyjnego i interweniuje w przypadkach bezprawnych odmów. **W związku z bardzo licznymi zgłoszeniami dotyczącymi niedostępności zabiegów przerywania ciąży**, Federacja rozpoczęła monitoring pod hasłem #PrześwietlamySzpitale. W ramach dostępu do informacji publicznej kieruje do dyrekcji publicznych szpitali z oddziałami ginekologiczno-położniczymi zapytania o wykonywanie terminacji ciąży, statystyki i stosowane procedury. Federacja publikuje wszystkie odpowiedzi szpitali. Przesłane deklaracje o wykonywaniu terminacji można wykorzystać w rozmowach z ordynatorem/dyrekcją szpitala, w którym osoba kwalifikująca się do zabiegu przerywania ciąży chciałaby skorzystać ze świadczenia. Brak możliwości udzielenia świadczeń stanowi nienależyte wykonanie umowy z NFZ. Z tego powodu **Federacja wykorzysta pozyskane odpowiedzi do działań rzeczniczych kierowanych do Narodowego Funduszu Zdrowia, Rzecznika Praw Pacjenta i Ministerstwa Zdrowia**, by odgórne, systemowe zmiany doprowadziły do poprawy dostępności tego świadczenia gwarantowanego.

- [raport o warszawskich szpitalach](#)
- [raport o rzeszowskich szpitalach](#)
- [raport o olsztyńskich szpitalach](#)

WYNIKI MONITORINGU DOSTĘPNOŚCI ABORCJI

WARSZAWA

Nazwa szpitala	Data odpowiedzi	Deklaracja świadczenia aborcji	Liczba zabiegów w 2019 r.	Liczba zabiegów w 2017 r.**	Dodatkowe, uznaniowe kryteria (bariery w dostępie)
Szpital im. Prof. Witolda Orłowskiego	10.04.2019	NIE	0	29	Szpital nie wykonuje terminacji ciąży, deklaruje odcyłanie do innych placówek
Szpital Praski im. Przemienienia Pańskiego	15.05.2019	TAK	0***	0	Brak informacji o procedurze
Mazowiecki Szpital Bródnowski	14.05.2019	TAK	0	0	Brak informacji o procedurze
Międzyleski Szpital Specjalistyczny	4.04.2019	TAK	0***	0	Brak informacji o procedurze
Szpital Specjalistyczny „Inflancka”	4.04.2019	TAK	0	0	Brak informacji o procedurze
Szpital Kliniczny MSWiA	3.04.2019	TAK	0	3	Brak informacji o procedurze
Szpital Sołec	8.05.2019	TAK	0***	0	Odniesienie do wytycznych ze spotkania z Mazowiecką Konsultantką Wojewódzką ds. Ginekologii i Położnictwa
Wojskowy Instytut Medyczny	5.04.2019	TAK	0***	0	Brak informacji o procedurze
Szpital Bielański	8.04.2019	TAK	26	140	Brak informacji o procedurze, ale pacjentki mówią o obowiązkowej konsultacji psychologicznej
Uniwersyteckie Centrum Zdrowia Kobiety i Noworodka WUM	5.04.2019	TAK	15	32	Pisemne odmowy z innych placówek
Instytut Matki i Dziecka	2.04.2019	TAK	3	35	Brak informacji o procedurze
Szpital Kliniczny im. św. Anny Mazowieckiej	1.04.2019	TAK	3	12	Brak informacji o procedurze
Szpital św. Zofii	17.05.2019	TAK	3	7	Decyzje o zabiegu podejmuje konsylium lekarskie.
Szpital Specjalistyczny im. Świętej Rodziny	1.04.2019	TAK	1	9	Brak informacji o procedurze

Nazwy szpitali podległych m.st. Warszawa oznaczono pogrubionym drukiem

** Dane pozyskane przez Federację na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny

*** Wyjaśnienie: „z powodu braku pacjentek, które zgłosiły się do szpitala ze wskazaniem do terminacji ciąży”

Poradnik dot. terminacji ciąży

Codziennie dostajemy zapytania o to, jak wyegzekwować prawo do terminacji ciąży. Jakie kryteria należy spełnić? Jakie dokumenty dostarczyć? Co robić w przypadku odmowy? Na te i wiele innych pytań odpowiadamy w poradniku. Dla ułatwienia procedury przygotowaliśmy nowe wzory podań. Publikujemy też niezwykle pomocny dokument - zalecenia konsultantów krajowych, które przypominają placówkom o ich obowiązkach i sankcjach za naruszanie praw pacjentek. Niech wieść o poradniku niesie się szeroko. Przerwanie ciąży z powodu wad płodu niestety pozostaje tematem tabu, więc możemy nawet nie wiedzieć o tym, że ktoś w naszym otoczeniu samotnie i pod presją czasu szuka niezbędnych informacji. Bądźmy dla tych osób wsparciem!

→ [poradnik](#)

Dialog z Rzecznikiem Praw Pacjenta

Reprezentacja Federacji spotkała się z reprezentacją departamentów Rzecznik Praw Pacjenta. Opowiedziałyśmy o gigantycznych barierach, stygmatyzacji i bezprawnych odmowach, z jakimi spotykają się w polskich szpitalach osoby uprawnione do terminacji ciąży. Przybliżyłyśmy systemowe problemy, z jakimi spotykamy się przy codziennych interwencjach i wskazałyśmy na konkretne rozwiązania.

Wokół klauzuli sumienia

Federacja aktywnie działa przeciwko próbom wprowadzenia klauzuli sumienia dla kolejnych profesji medycznych. W reakcji na próby przeforsowania klauzuli sumienia w powstającym projekcie o zawodzie farmaceuty prowadziła **petycję na portalu Nasza Demokracja** przeciwko ograniczaniu dostępności antykoncepcji. Nadanie właściciel(k)om i pracowni(cz)kom aptek prawa do niewydania i nieposiadania leku pogorszyłoby i tak słabą dostępność nowoczesnej antykoncepcji, w tym awaryjnej. A to naruszy wiele wolności i praw obywatelskich. Przekazałyśmy 14 800 podpisów pod petycją o niewprowadzanie klauzuli sumienia do projektu ustawy o zawodzie farmaceuty. Mamy nadzieję, że Pan Minister uwzględni społeczny sprzeciw wobec narzucania nam wszystkim

ideologii, kosztem zdrowia i wolności.

→ [nagranie z przekazaniem podpisów do Ministerstwa Zdrowia](#)

Wokół krwawych, manipulacyjnych banerów antyaborcyjnych

Prezentowanie krwawych banerów w przestrzeni publicznej wywołuje silną niezgodę. Aż 83% Polek i Polaków ocenia je źle, a 70% uważa, że należy ich zakazać (Ibris, IX 2018). Mieszkańcy i mieszkanki Polski starają się rozwiązać ten problem społeczny z wykorzystaniem dostępnych narzędzi prawnych. Ich prawom zagraża jedna organizacja. Ordo Iuris ogłosiło zamiar przekonywania organów ścigania do nieprowadzenia postępowań dotyczących krwawych banerów. To zamach na niezależność władz oraz na prawo obywateli/-lek do obrony.

Federacja [uruchomiła petycję do Ministra Brudzińskiego](#), by nie dopuścił do nieuprawnionego nacisku na organy ścigania.

Wokół antykoncepcji

Poradnik, jak uzyskać antykoncepcję awaryjną

W patriarchalnym kraju nad Wisłą zdobycie antykoncepcji awaryjnej często graniczy z cudem. Stąd kolejny odcinek naszego narzędziownika-niepokornika. Przypomnialiśmy, że receptę na środek antykoncepcji awaryjnej może wypisać **każdy lekarz/każda lekarka**.

→ [poradnik, jak wyegzekwować receptę](#)

Walka o świadczenie gwarantowane

W związku z licznymi zawiadomieniami Federacja podjęła interwencję, by ułatwić kobietom dostęp do świadczenia gwarantowanego, jakim jest procedura założenia wkładki w ramach ubezpieczenia w Narodowym Funduszu Zdrowia (NFZ). Federacja przygotowała **poradnik**, co robić w przypadku bezprawnej odmowy założenia spirali w placówkach zakontraktowanych przez NFZ. Po rozwiązaniu problemów prawnych opublikowaliśmy bazę placówek, które sprawozdają się z tego świadczenia, czyli realnie wykonują procedurę założenia/usunięcia spirali.

- [poradnik, co robić w przypadku bezzasadnej odmowy świadczenia gwarantowanego](#)
- [list do NFZ w sprawie niedostępności świadczenia gwarantowanego](#)
- [baza placówek](#)

Antykoncepcja awaryjna bez recepty

Dzięki Fundacji ePaństwo Federacja wzięła udział w Akademii Monitoringu Prawa. W ramach Akademii będziemy w 2020 roku badać skutki ideologicznej zmiany prawa w 2017 roku, czyli przywrócenia obowiązku posiadania recepty na antykoncepcję awaryjną. Zbadamy dogłębnie problem, by przygotować grunt pod nowelizację.

Organizacja Narodów Zjednoczonych

Sesje Rady Praw Człowieka ONZ

Mimo globalnego backlashu obrońcy praw człowieka walczą o świat bez dyskryminacji i nierówności społecznych. Ich działaniom często służą mechanizmy dostępne w ramach regionalnych i międzynarodowych organów ochrony praw człowieka. Jednak instytucjonalna władza tych organów generuje opresyjne narracje i realia, którym odpór

dają lokalne obrończynie praw człowieka, które aktywnie działają na sesjach Rady Praw Człowieka. Oto przegląd aktywności Federacji:

- [nagranie konferencji](#) o pracy na forach prawnoczłowieczych z udziałem Krystyny Kacpury z Federy, Fernando D'Elio z AKAHATÁ i Anthey Taderery z CAL Secretariat podczas panelu organizowanego na 40. sesji Rady.
- Federacja na Rzecz Kobiet i Planowania Rodziny na **40-tej sesji Rady Praw Człowieka ONZ** przedstawiła [stanowisko Wielkiej Koalicji za Równością i Wyborem](#) w kontekście raportu napisanego przez Specjalną Sprawozdawczynię ONZ ds. Kulturowych z okazji 10 rocznicy mandatu.
- "Ważne zyski mimo backlashu", to główne przesłanie [stanowiska wystosowanego na 41. sesji](#) Rady Praw Człowieka w Genewie – przez Federację i jej partnerów
- w czasie 42. sesji przypadł Światowy Dzień Bezpiecznej Aborcji, w związku z czym Federacja wystosowała [szereg stanowisk](#): samodzielnie, w imieniu Wielkiej Koalicji za Równością i Wyborem, w ramach szerokiej międzynarodowej koalicji.

Komisja ONZ ds. Statusu Kobiet

Podczas 63. sesji Komisji ONZ ds. Statusu Kobiet odbyły się intensywne negocjacje nad brzmieniem dokumentu końcowego. Określa on zobowiązania państw członkowskich ONZ do wzmacniania praw kobiet i dziewcząt w obszarze zabezpieczenia społecznego, usług publicznych i solidnej infrastruktury. Mimo potężnej opozycji w postaci Watykanu w koalicji z ultrakonserwatywnymi państwami organizacje społeczne domagały się ambitnego porozumienia, w tym: zagwarantowania realnego dostępu do usług z zakresu zdrowia reprodukcyjnego, bez dyskryminacji, przymusu i przemocy.

- [stanowisko na #CSW63](#)

Zalecenia Komitetu ONZ Przeciwko Torturom (CAT)

W ramach przeglądu Polski z realizacji Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania powstał raport końcowy, który naświetla wiele problemów, w tym niedostępność legalnej aborcji i przymusowe sterylizacje. Zalecenia Komitetu wobec Polski obejmują m.in. dekryminalizację aborcji i stworzenie procedur w przypadku wskazań do legalnej aborcji, bez stawiania pozaprawnych wymogów. Komitet wezwał Polskę do szybkiego, bezstronnego i skutecznego ścigania oraz karania osób zaangażowanych w przymusowe sterylizacje. Uwagi Komitetu odzwierciedlają stanowisko przedstawione przez Federację na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny, Women Enabled, Magdę Szarotę (Lancaster University) i Stowarzyszenie Kobiet Niepełnosprawnych ONE.PL) oraz niezależne badaczki Agnieszkę Król i Agnieszkę Wołowicz-Ruszkowską.

- [stanowisko Federacji i organizacji partnerskich - supplemental Information on Poland for the Review by the Committee against Torture in a PDF file](#)
- [więcej o zaleceniach CAT](#)

#Pekin+25

W ONZ w Genewie odbyła się Regionalna Konferencja Pekin+25. Ponad 500 feministek z 55 krajów europejskich podsumowało realizację zobowiązań, które ich państwa przyjęły na przełomowej Światowej Konferencji w sprawie Kobiet w Pekinie w 1995 roku. Regionalny Przegląd opierał się na krajowych raportach państw europejskich. Polska jest jedynym europejskim krajem, który nie złożył rządowego raportu! Rekomendacje i postulaty feministek zostały przedstawione podczas oficjalnego międzypaństwowego spotkania „Beijing Review Meeting”. Federację na rzecz Kobiet reprezentowała dyrektorka Krystyna Kacpura, która moderowała grupę roboczą ds. zdrowia i praw reprodukcyjnych i współtworzyła factsheet, który podsumowuje wyzwania obszarze zdrowia i praw reprodukcyjnych w Europie.

→ [factsheet „Sexual and reproductive health and rights”](#)

#NairobiSummit

W dniach 12-14 listopada 2019 r. odbył się szczyt ONZ w Nairobi, którego celem było przyspieszenie realizacji zobowiązań podjętych 25 lat temu w Kairze, gdzie odbyła się

Światowa Konferencja na rzecz Ludności i Rozwoju. Wzmocnienie kobiet i dziewczynek oraz umożliwienie im kontroli nad własnym życiem i ciałem stało się w tym kontekście nieodzowne, dlatego też ponad 160 państw zobowiązało się zapewnić dostęp do powszechnej edukacji, redukcji biedy, oraz zmniejszenia umieralności kobiet i dzieci. W ramach tych deklaracji państwa zgodziły się także zapewnić kobietom i dziewczynom dostęp do zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego.

Polska była w gronie 10 państw, które odrzuciły międzynarodowe zobowiązania Szczytu w Nairobi. Te kraje to USA, Węgry, Brazylia, Białoruś, Saint Lucia, Egipt, Senegal, Haiti i Uganda.

Aktywny udział w Szczycie wzięła koordynatorka ds. rzecznictwa międzynarodowego, która wielokrotnie zbierała głos na panelach. Federacja wraz z 300 organizacjami z całego świata, poparły ["Globalną Deklarację o Aborcji"](#).

→ [relacja ze Szczytu w Nairobi](#)

Specjalny Sprawozdawca ONZ

W dniu 7 grudnia Federacja pośredniczyła w organizacji konsultacji Specjalnego Sprawozdawcy ds. Wolności Religii i Przekonań z obrońcami praw człowieka z Polski, ekspertami ONZ i przedstawicielami regionalnych i krajowych instytucji praw człowieka. Cel spotkania był podwójny: i) udokumentowanie metod wykorzystywania „religii” w celu podważania równości płci i praw osób LGBT + w Polsce; ii) zidentyfikowanie najlepszych praktyk społeczeństwa obywatelskiego i innych podmiotów, które zajmują się problemem zwania między wolnością religijną a prawem do niedyskryminacji. Dyskusje i wnioski z tego spotkania posłużą jako podstawa raportu, który Specjalny Sprawozdawca przedstawi Radzie Praw Człowieka ONZ w marcu 2020 r. Raport ten będzie odzwierciedlał kluczowe ustalenia, analizy i strategie zidentyfikowane podczas wspólnej debaty.

Rada Europy

Federacja od lat zajmuje się **monitorowaniem wykonywania przez Polskę wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka** w sprawach: *Tysiąc przeciwko Polsce, R.R. przeciwko Polsce, P. i S. przeciwko Polsce*. Wszystkie te wyroki zawierają rekomendacje zmiany systemu prawa i praktyki w Polsce w zakresie przestrzegania praw kobiet i efektywnego dostępu do świadczeń z zakresu zdrowia reprodukcyjnego.

W ramach tej działalności Federacja, we współpracy z Centre for Reproductive Rights, przedstawiła Komitetowi Ministrów Rady Europy w lutym 2019 r.¹ **communication w sprawie P. i S. przeciwko Polsce**. Federacja współpracowała także z Naczelną Radą Adwokacką i Komisją Praw Człowieka przy NRA w kwestii skierowania do Komitetu Ministrów podobnego *communication* przez te podmioty.

¹ na podstawie zasady 9 ust. 2 Zbioru Zasad Komitetu Ministrów ws. nadzoru nad wykonywaniem orzeczeń i zawierania ugody

Dnia 25 lutego 2019 r. prawniczka Federacja uczestniczyła w briefingu organizowanym przez European Implementation Network z przedstawicielstwami państwa członkowskich Rady Europy na temat wykonywania wyroku P. i S. przeciwko Polsce, który był przedmiotem obrad Komitetu Ministrów Rady Europy w marcu 2019 r. Marcowe posiedzenie zakończyło się wezwaniem władz Polski do podjęcia konkretnych działań legislacyjnych i organizacyjnych w celu zapewnienia dostępu do legalnej aborcji w Polsce oraz opieki aborcyjnej dla małoletnich dostosowanej do ich potrzeb.

- [relacja z briefingu z dnia 25 lutego 2019 r.](#)
- [decyzja Komitetu Ministrów Rady Europy w sprawie P. i S. przeciwko Polsce z dnia 14 marca 2019 r.](#)

Dnia 10 grudnia 2019 r. **Federacja uczestniczyła w corocznym, otwartym dla organizacji pozarządowych, posiedzeniu Zespołu do spraw Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Ministerstwie Spraw Zagranicznych.** Podczas spotkania przedstawiciele ministerstw przedstawiali plany działań, które mają zamiar podjąć w celu wykonania wyroków ETPCz. Dyskusja w szczególności dotyczyła wszystkich spraw przegranych przez Polskę przed ETPCz z zakresu praw reprodukcyjnych, które będą (a w szczególności sprawa P. i S. przeciwko Polsce) przedmiotem spotkania Komitetu Ministrów RE w marcu 2020 r. Propozycje strony rządowej były niesatysfakcjonujące, lekceważące wagę problemu, a przede wszystkim nierealizujące w najmniejszym stopniu zaleceń ETPCz, a przez to dalekie od naprawy zaniedbań systemowych.

Na początku 2020 r. Federacja skieruje do Komitetu Ministrów kolejny list zawierający argumenty na okoliczność, iż wyroki ETPCz w dotyczące praw reprodukcyjnych wciąż, mimo upływu wielu lat i ponagleń Komitetu Ministrów Rady Europy, nie zostały wykonane w zakresie środków generalnych i rekomendacji zmian systemowych sformułowanych przez ETPCz. Po stronie rządu wciąż brak jest inicjatywy zmierzającej do wykonania wyroków i lepszego zabezpieczenia praw pacjentek ciężarnych, w tym małoletnich.

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA

Wydarzenia własne

Edukacyjna objazdówka o prawach pacjenckich i reprodukcyjnych

Federacja na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny prowadzi w 2019 roku cykl spotkań edukacyjnych o prawach reprodukcyjnych, pacjenckich i metodach ich systemowej ochrony. W ramach projektu wspieranego przez Fundację im. Róży Luksemburg odbyło się sześć spotkań w różnych, średnich miastach Polski, w których dużym wyzwaniem i barierą w dostępie do świadczeń zdrowotnych pozostaje nieprawidłowe stosowanie klauzuli sumienia. W tych miastach konieczność podniesienia świadomości i mobilizacji mieszkank jest szczególnie pilna. Główny przekaz stawał na upełnomocnienie uczestniczek, zachętę

do walki o swoje prawa oraz do dzielenia się wiedzą z innymi osobami. Odwiedziliśmy Koszalin, Zielnowo, Szczecin, Rzeszów, Kielce i Katowice.

→ [o projekcie](#)

Cykliczna audycja #CałegoCiała w Radiu Kapitał

Ponad 100 lat temu Zofia Nałkowska krzyczała: „Chcemy całego życia!”. Dziś można krzyżeć to samo i dodać, że chcemy też całego ciała. Bo mogą nam przeszczepić serce i zoperować mózg, ale kiedy chodzi o cokolwiek związanego z naszą biologiczną płcią – nasze człowieczeństwo schodzi na dalszy plan. A tymczasem nasze ciało to my. Wywalczymy prawo do całego ciała. I – do całego życia.

Porozmawiamy swobodnie o antykoncepcji, aborcji, bezpiecznym seksie, rodzeniu i edukacji seksualnej. O sytuacji kobiet na świecie. Polecamy odsłuchanie podcastów i/lub obejrzenie nagrań na naszym kanale na Youtube.

- o aborcji w Polsce - [audio video](#)
- o edukacji seksualnej - [audio video](#)
- o prawach pacjenckich - [audio video](#)
- o prawach kobiet i osób z niepełnosprawnościami - [audio video](#)
- o bezprecedensowej konferencji WUM i tabu w zawodzie lekarza/lekarki - [audio video](#)

Światowy Dzień Bezpiecznej Aborcji (28.09)

Federacja co roku obchodzi tę wyjątkową, międzynarodową kampanię na rzecz bezpiecznej aborcji. W trzy lata po Czarnym Proteście Federacja ogłosiła konkurs na fotografie, które pozwolą poczuć i zdiagnozować pełne spektrum zjawisk, paradoksów, manipulacji i przekłamań, które w dzisiejszej Polsce wiążą się z przerywaniem ciąży. Jak wygląda przerwanie ciąży dziś? Zobacz, jak kobiety w Polsce radzą sobie dzisiaj z restrykcyjną ustawą. Zobacz konsekwencje trzech dekad obowiązywania całkowicie martwego prawa. Zobacz emocje – indywidualne i społeczne – związane z każdą możliwą odsłoną polskiej aborcji: tą ustawową i tą zupełnie nie. Konkurs pod patronatem portal OKO.press.

→ [katalog wystawy](#)

→ [nagrodzone prace i zdjęcia z wernisażu](#)

16 dni Akcji Przeciw Przemocy ze względu na Płeć

Co roku między 25 listopada a 10 grudnia organizacje i aktywistki/aktywiści przypominają o skali przemocy, jej formach i skutkach. Jedną z dojmujących form przemocy jest ta instytucjonalna. To stan, gdy władze nie tylko nie realizują swoich obowiązków względem społeczeństwa, lecz nawet pozbawiają je należnych praw, ograniczając wolność dla własnych interesów politycznych czy ideologicznych. W ramach kampanii Federacja przygotowała serię memów oraz raport (o którym więcej w podrozdziale działalność wydawnicza). Nasza prawniczka uczestniczyła w [I Ogólnopolskiej Konferencji Przeciwdziałania Przemocy ze względu na Płeć w Koszalinie](#) z wystąpieniem o prawach pacjenckich w zakresie zdrowia reprodukcyjnego.

→ [Grafiki "Przemoc instytucjonalna a 16 Dni przeciwko Przemocy"](#)

Udział w konferencjach, debatach, spotkaniach w kraju i za granicą

O Czarnych Protestach w Nowym Jorku

Koordynatorka z Federacji wzięła udział w debacie organizowanej z okazji Międzynarodowego Dnia Kobiet w siedzibie VICE Media. Opowiedziała o Czarnych Protestach, backlashu wobec praw reprodukcyjnych w Polsce oraz aktywizmie pro-choice.

Seminarium naukowe z zakresu praw kobiet na WPIA UMK w Toruniu

Temat przewodni wydarzenia stanowiły prawa kobiet, a uściślając, zagadnienia oscylujące wokół aspektów przemocy wobec kobiet, praw wyborczych kobiet oraz praw reprodukcyjnych, o których opowiedziała prawniczka Federacji. Organizatorem wydarzenia, które odbyło się 4 kwietnia, było Koło Prawa Międzynarodowego Publicznego i Ochrony Praw Człowieka UMK.

Warsztat o wpływie lekarzy na prawo aborcyjne

Aktywistki i naukowczynie z 11 państw dyskutowały w dn. 4-5 kwietnia o kształtowaniu antyaborcyjnych przepisów i praktyk na przykładzie doświadczeń swoich państw. Polski case przedstawiła koordynatorka Federacji. Seminarium "The Impact of the medical profession on abortion laws in transitional and post-conflict societies" zorganizowało Institute of Global Innovation and Birmingham Law School University of Birmingham.

Re:Conference

Najważniejsze społeczno-polityczne wyzwania na przecięciu feminizmu, sztuki i technologii były tematem wyjątkowej konferencji w Nepalu w dn. 10-12 kwietnia. Dyrektorka Federacji uczestniczyła w panelu o kampaniach na rzecz aborcji w Polsce.

Kongres Kobiet w Koszalinie

Prawniczka Federacji opowiedziała o przemocy instytucjonalnej, metodach jej przeciwdziałania i działaniach Federacji w tym obszarze podczas 7. Regionalnego Kongresu Kobiet w Koszalinie.

Wykład w Klinice Prawa UW

Dnia 17 kwietnia 2019 r. prawniczka Federacji wygłosiła na Uniwersytecie Warszawskim wykład na temat praw reprodukcyjnych, działalności Federacji, obowiązującego prawa aborcyjnego i problemów z jego (nie)stosowaniem. Wykład odbywał się dla wszystkich uczestników Kliniki Prawa (specjalnych zajęć praktycznych na WPiA UW) na zaproszenie prof. Zielińskiej, cenionej naukowczyni, autorki komentarza do ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry oraz publikacji o prawach reprodukcyjnych.

Podobny wykład prawniczka Federacji przeprowadziła dnia 11 grudnia 2019 r. dla studentów i studentek przedmiotu „zdrowie publiczne” w Instytucie Polityki Społecznej UW.

Women Deliver

Federacja wzięła udział w największej konferencji feministycznej zajmującej się kwestiami zdrowia, praw i dobrostanu kobiet i dziewcząt (Vancouver, 3-6 czerwca). Uczestniczyło w niej 8000 liderek, naukowczyń i aktywistek ze 160 krajów. Nie zabrakło też perspektywy i doświadczeń Polski. Nasza prawniczka wystąpiła w panelu o budowaniu i wzmacnianiu ruchów społecznych.

Quo Vadis, Unio Europejska

Podczas corocznej konferencji Fundacji im. Heinricha Boella w Berlinie odbył się warsztat dla aktywistów/-tek i badaczy/-czek w kilkunastu państwach europejskich. Koordynatorka z Federacji wystąpiła z prezentacją nt. możliwości działania w kurczącej się przestrzeni dla społeczeństwa obywatelskiego na przykładzie aktywizmu pro-choice.

Kongres Młodych Europejczyków i Europejek

W ramach corocznego wydarzenia Fundacji im. Heinricha Boella Congress Of Young Europeans wystąpiła koordynatorka Federacji w panelu „Jak walczyć o demokrację?”. Zjazd aktywistek i aktywistów z całej Europy odbył się w Marsylii w dn. 5-7 września.

"Inspire for the Future: A Journey Towards Success"

Federacja co roku uczestniczy w konferencjach międzynarodowego kolektywu organizacji działających na rzecz zdrowia i praw reprodukcyjnych Inspire. W czasie tegorocznej edycji, która odbyła się w Atenach w dn. 1-2 października, przedstawicielki Federacji wzięły udział w panelach o aborcji farmakologicznej i aktywizmie aborcyjnym.

DZIAŁALNOŚĆ PORADNICZA I WSPARCIE DLA KOBIET

Telefon Zaufania

W 2019 roku Telefon Zaufania obchodził 28-lecie funkcjonowania. Ekspertki pracujące w Telefonie Zaufania - edukatorki seksualne, psycholożka, prawniczka oraz ginekolożka - odbyły ponad 1200 rozmów. Dyżurujące ekspertki udzielały porad z obszaru antykoncepcji, ginekologii i ciąży, psychologii, prawa, edukacji seksualnej i aborcji. Dzwoniący najczęściej zadawali pytania z zakresu edukacji seksualnej oraz szukali porad ginekologicznych i psychologicznych. Połowę dzwoniących stanowili mężczyźni.

→ Aktualny grafik [na stronie](#)

Zespół Prawny

Zespół Prawny prowadzi poradnictwo prawne mailowo pod adresem zespol_prawny@federa.org.pl oraz telefonicznie w godzinach pracy biura. Zapytania w ostatnim roku dotyczyły problemów z zakresu szeroko pojętego zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego, czyli praw pracowniczych w czasie ciąży, egzekwowania świadczeń gwarantowanych, zasiłków po poronieniu, praw pacjenckich, a także przemocy seksualnej.

Matronaty

„Dla nas nie ma tematów tabu. Medyczno-prawna konferencja o zdrowiu reprodukcyjnym”

Jesteśmy dumnymi matronkami bezprecedensowego wydarzenia. Studentki i studencki z Seksuologiczne Koło Naukowe WUM podjęli genialną inicjatywę. Z frustracji, że omija ich cenna wiedza o zdrowiu reprodukcyjnym, ukuli pomysł na własną konferencję "Bez tabu. Medyczno-prawna konferencja o zdrowiu reprodukcyjnym". Tematy spotkania, które zgromadziło ponad 130 osób: antykoncepcja awaryjna, badania prenatalne, przerywanie ciąży, prawny wymiar zdrowia reprodukcyjnego, o którym opowiedziała nasza prawniczka Kamila Ferenc, psychologiczne konsekwencje przerywania ciąży w świetle badań naukowych, komunikacja z pacjent(k)ami. Kolejne patronaty: Rektor WUM, Lekarze Kobietom, IFMSA-Poland.

→ [nagranie konferencji](#)

I Zjazd Kobiet z Niepełnosprawnościami

Za nami wyjątkowe wydarzenie, w pełni skupione na prawach kobiet i dziewcząt z niepełnosprawnościami. W deklaracji końcowej organizatorki [I Zjazdu Kobiet z Niepełnosprawnościami](#) nawołują do wdrożenia rekomendacji Komitetu ONZ. Podkreślają też podstawą zasadę rzecznictwa i walki na rzecz praw kobiet z niepełnosprawnościami - "Nic o nas bez nas". Brawa dla kolektywu [ARTYKUŁ 6!](#) Bardzo się cieszymy, że współtworzy go prawniczka Federacji.

Deklaracja I Zjazdu Kobiet z Niepełnosprawnościami

My, członkinie kolektywu "Artykuł 6" oraz uczestniczki i uczestnicy pierwszego polskiego zjazdu kobiet z niepełnosprawnościami i ich sojuszniczki/cy domagamy się podjęcia przez decydentów wszystkich szczebli natychmiastowych działań mających na celu ochronę dziewczyn, kobiet i niebinarnych osób z niepełnosprawnościami przed dyskryminacją i przemocą, a także zapewnienie możliwości korzystania z pełni przysługujących im praw.

W szczególności domagamy się:

- Przetłumaczenia, respektowania i wdrożenia rekomendacji Komitetu ONZ ds. Praw Osób z Niepełnosprawnościami.
- Konsultowania ze środowiskiem kobiet z niepełnosprawnościami, ich organizacjami oraz nieformalnymi grupami wszystkich rozwiązań i polityk, które dotyczą tej różnorodnej grupy.

Nic o nas bez nas.

ARTYKUŁ 6

Dziewczyński Dyskusyjny Klub Filmowego

Formuła DKF-u to pokaz filmu poruszającego konkretny problem kobiet, po którym odbędzie się dyskusja z zaproszoną gościnią. Idea: stworzenie miejsca bezpiecznego i aktywizującego kobiety w każdym wieku. Drugi rok z rzędu matronujemy pokazom DKF.

→ [Grafik i opis pokazów](#)

#DiscoPrzeciwNienawiści

Prawa kobiet to nie zabawa, ale prawem kobiet jest się bawić w kontrze do mowy nienawiści i podważania naszych praw. Podczas Dnia Kobiet Federacja wspierała taneczną rewolucję, a głos ze sceny zabrała prawniczka Federacji. Uczciłyśmy oddolną walkę przeciw podziałom, przemocy, nierównościom społecznym.

→ [Obejrzyj mini-relację z udziałem naszej prawniczki Kamili Ferenc.](#)

DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA

Publikacje informacyjno-edukacyjne

Nairobi Principles

„Uznajemy, że nie ma sprzeczności między zagwarantowaniem dostępu do aborcji a ochroną praw osób z niepełnosprawnościami, gdyż mówienie o autonomii, równości i dostępie do ochrony zdrowia - z perspektywy płci i niepełnosprawności - przynosi uniwersalne korzyści." Oto fragment #NairobiPrinciples, czyli zbioru wspólnych postulatów wypracowanych przez ruchy pro-choice i organizacje zajmujące się prawami osób z niepełnosprawnościami z całego świata. Cieszymy się, że wraz z Stowarzyszenie Strefa Wenus z Milo mogliśmy, na bazie polskich doświadczeń, wnieść swój wkład do tego bezprecedensowego dokumentu.

→ [Deklaracja z Nairobi](#)

Monitoring programów wyborczych

Kompleksowa oferta polityczna musi być wrażliwa na potrzeby różnych grup społecznych, w szczególności tych dyskryminowanych i wykluczanych społecznie. Musi zapewniać godne warunki życia oraz holistycznie dbać o zdrowie mieszkank i mieszkańców.

Federacja na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny prześwietliła programy wyborcze, sprawdzając jak komitety wyborcze podchodzą do kwestii przeciwdziałania przemocy, planowania rodziny, aborcji i edukacji seksualnej.

→ [monitoring programów](#)

Federacja na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny

26 września 2019 · 🌐

#Wybory2019

Co proponują nam w swoich programach komitety wyborcze pod kątem zdrowia reprodukcyjnego, edukacji seksualnej i ochrony przed przemocą?

👉 <http://federa.org.pl/programy-wyborcze-2019/>

#GlosujSwiadomie

„Przemoc instytucjonalna w Polsce. O systemowych naruszeniach praw reprodukcyjnych”

Celem publikacji **“Przemoc instytucjonalna w Polsce”** jest przedstawienie realnego dostępu do usług z zakresu zdrowia reprodukcyjnego i seksualnego (SRH) w Polsce. Federacja na rzecz Kobiet i Planowania zaprosiła do współtworzenia tego przewodnika organizacje eksperckie zajmujące się różnymi wymiarami SRH – [Grupę Ponton](#), [Stowarzyszenie na Rzecz Leczenia Niepłodności i Wspierania Adopcji „Nasz Bocian”](#), [Fundację Rodzić po Ludzku](#) oraz ekspertki zajmujące się prawami osób

z niepełnosprawnościami. Tym samym oddajemy w Państwa ręce przekrojowy, acz przystępny informator ilustrujący obecny stan przestrzegania praw reprodukcyjnych w Polsce. Odnosimy się w nim krytycznie do Sprawozdania Rady Ministrów z wykonywania oraz o skutkach stosowania w 2017 r. *ustawy o planowaniu rodziny* oraz raportów instytucji publicznych i pozarządowych z dziedziny SRH. **Komentarz do obowiązujących przepisów i ich faktycznego (nie)realizowania stanowi punkt wyjścia do szeregu postulatów skierowanych do organów władzy centralnych i lokalnych.**

- [raport](#)
- [memy o przemocy instytucjonalnej](#)

„Aborcja. Polska. XXI wiek”

„Fotografia oferuje nieskończoną różnorodność postrzegania, interpretacji i działania”, mawiał amerykański fotograf Ansel Adams. Zmusza do refleksji. Pozwala oswoić trudne, przemilczane tematy. Przełamuje tabu. Fotografia to idealne medium do pogłębienia debaty publicznej wokół przerywania ciąży. Takie myślenie skłoniło Federację do zorganizowania konkursu fotograficznego. Wyróżnione fotografie – zebrane w katalogu - pozwalają poczuć i zdiagnozować pełne spektrum zjawisk i paradoksów, które wiążą się z przerywaniem ciąży w dzisiejszej Polsce.

- [katalog wystawy](#)

Zdjęcie wyróżnione przez jury/Autor: Radosław Wojnar.

Media społecznościowe

Najbardziej aktywnie wykorzystywanym kanałem komunikacji była strona Federacji na [Facebooku](#). Oprócz bieżących informacji, dotyczących realizacji praw reprodukcyjnych oraz działalności Federacji, opublikowano szereg kampanii informacyjno-edukacyjnych (zob. kampanie memowe). Liczba odbiorców Facebooka utrzymuje stały wzrost, w 2019 roku o 13% - obecnie strona Federacji ma ponad 21312 polubień. Największą grupą odbiorców są osoby w wieku 25 – 34 (31%) oraz 35 – 44 (26%). Oprócz Facebooka publikowano treści na innych kanałach – Twitter, Instagram oraz YouTube. Nasze profile:

- [profil na Instagramie](#)
- [strona internetowa \(PL i EN\)](#)
- [konto na Twitterze](#)
- [kanał na Youtube](#)

Biuletyn „Mam Prawo”

Co miesiąc do skrzynki blisko 1000 osób trafia [biuletyn Mam Prawo](#), który Federacja wydaje nieustannie od 19 lat. W 2019 roku redakcja Biuletynu opublikowała dziewięć numerów, w których zostały poruszone kwestie stanu realizacji praw reprodukcyjnych w Polsce i na świecie oraz działalności Federacji, jak również informacje z zakresu wiedzy medycznej i prawnej oraz rekomendacje dotyczące literatury z zakresu praw reprodukcyjnych. Promocja każdego wydania biuletynu odbywa się w mediach społecznościowych. Zobacz [numery Biuletynu](#). W każdej chwili możesz subskrybować biuletyn, wystarczy podać adres e-mail poprzez formularz na stronie internetowej.

Raport Grupy Edukatorów Seksualnych Ponton

Rok 2019 był dla Grupy Ponton rokiem pełnym wyzwań i przełomów, wyťažonej pracy i zmian. Rozpoczął się od pożegnania Aleksandry Józefowskiej w roli koordynatorki; Aleksandra współzałożyła Grupę Ponton i była od samego początku koordynatorką Grupy. Na samym początku 2019 roku odbyło się huczne i pełne wzruszeń pożegnanie. Aleksandra, pozostająca nadal wolontariuszką Pontonu, przekazała koordynację działań Grupy Katarzynie Banasiak, która jest wolontariuszką od 2014 roku.

Nowa koordynatorka rozpoczęła swoją pracę w szczególnym dla polskiej edukacji seksualnej momencie. 2019 rok bowiem okazał się być wyjątkowo trudny dla osób związanych z edukacją antydyskryminacyjną, równościową, osób LGBTQIAP+, środowisk działających na rzecz praw człowieka i praw reprodukcyjnych. 2019 to rok walki, rok budowania pozytywnej narracji na temat edukacji seksualnej oraz rok wyraźnego sprzeciwu wobec prób ograniczenia naszych działań.

Grupa Ponton skończyła w tym roku 18 lat. Z tej okazji 7 grudnia w Przestrzeni from Facebook odbyła się wyjątkowa konferencja. Zdecydowaliśmy się zorganizować to wydarzenie, aby w gronie swoim i osób, którym bliska jest nasza idea, nie tylko celebrować nasze dotychczasowe osiągnięcia, ale też zastanowić się nad naszą przyszłością. Stąd konferencja pod tytułem „Edukacja seksualna i antydyskryminacyjna – czy coś się udało zmienić?”. Konferencja zorganizowana została przy współpracy i wsparciu Fundacji im. Róży Luksemburg, Przestrzeni from Facebook oraz Federacji na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny, matronat zaś objął magazyn G'rls Room.

W tym roku w różny sposób współpracowaliśmy z Federacją na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny, Kampanią Przeciw Homofobii, Fundacją Trans-Fuzja, Instytutem Pozytywnej Seksualności, #SEXEDPL, Wielką Koalicją za Równością i Wyborem, Obywatelami RP.

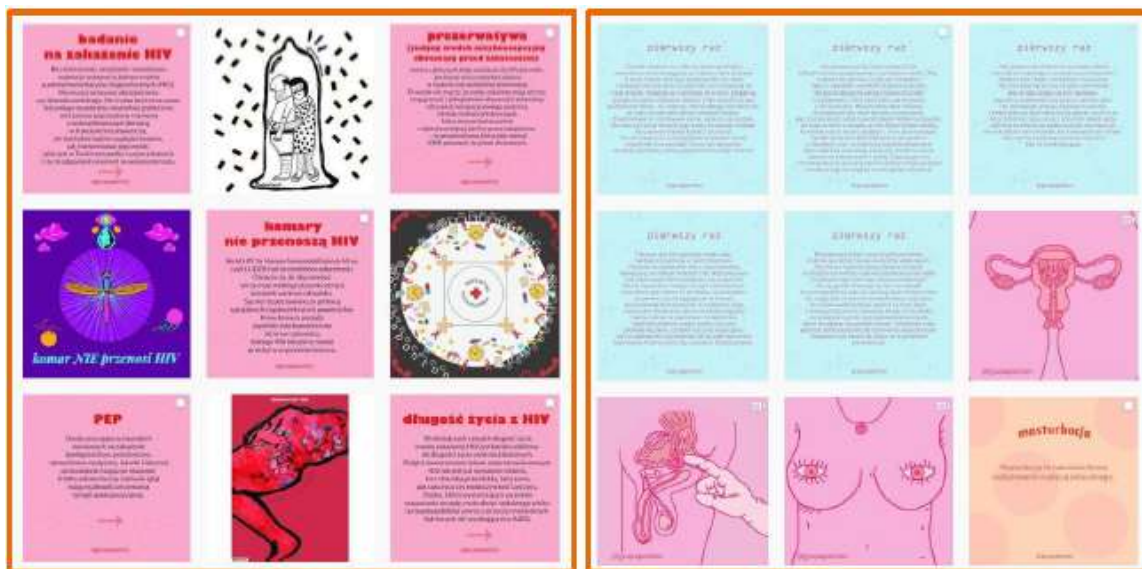
Warsztaty w szkołach

Kampania #SEXEDPL oraz promowanie pozytywnej edukacji seksualnej zaowocowały zwiększonym zapotrzebowaniem na warsztaty w roku 2019. Odbyły się one w przeważającej części w pierwszej połowie roku. Przeprowadzane zostały w szkołach podstawowych, MOS-ach, liceach, technikach oraz w szpitalu psychiatrycznym. Uczestnicząca młodzież była w miarę możliwości dzielona na grupy wiekowe (zwykle 12–14 lat oraz 14–17 lat), a zakres warsztatów zawsze był dostosowany do grupy, jej wieku i potrzeb. Zajęcia odbywały się w dwóch wersjach czasowych, tj. 2 lub 3 godziny lekcyjne.

Poradnictwo

Na stronie <http://ponton.org.pl> funkcjonuje forum internetowe. Można tam anonimowo zadawać pytania dotyczące antykoncepcji, relacji, seksualności, ciąży infekcji, dorastania. Wolontariusze i wolontariuszki odpowiadają na od kilku do kilkunastu pytań tygodniowo. W tym roku na naszej stronie pojawiło się około 45 nowych tekstów. Są to [artykuły](#) poruszające ważne dla młodych osób zagadnienia. Teraz nastolatki i nastolatki mogą znaleźć na stronie Pontonu wszelkie informacje na temat narządów płciowych, różnych

form antykoncepcji i infekcji przenoszonych drogą płciową, a także artykuły problemowe, np. dotyczące lęku przed ciążą, sekstingu, orgazmu czy mitu dziewictwa. Oprócz artykułów na naszej stronie publikujemy od czasu do czasu [recenzje](#) książek, filmów i seriali odpowiednich zarówno dla młodzieży, jak i rodziców czy nauczycieli i nauczycielek. Liczba obserwujących w stosunku do poprzedniego roku wzrosła o prawie 4 tysiące osób; pod koniec 2019 roku przekroczyła ona 6,4 tysięcy! Nasze starania zostały również docenione przez Sektor 3.0, który [wyróżnił](#) nasz profil jako potrafiący angażować na Instagramie.

Rok rozpoczął się dokończeniem postów zawierających opisy doświadczeń związanych z przemocą, które zostały do nas wysłane przez różne osoby i stanowiły kontynuację rozpoczętej w grudniu akcji „16 dni przeciwko przemocy”.

Dzięki wygranemu w konkursie Pozytywnie Otwarci grantowi finansowanemu przez Gilead Sciences Poland 14 lutego wystartowała na naszym instagramowym profilu seks- edukacyjna [kampania](#) na temat HIV i AIDS. Do współpracy zaprosiliśmy graficzki, aby zilustrowały takie zagadnienia jak wrota zakażenia, ciąża z HIV, długość życia osoby zakażonej, terapia poekspozycyjna czy darmowe badania na obecność HIV. W rezultacie powstał cykl infografik poruszających najważniejsze kwestie związane z wirusem i prewencją zakażeń.

W ciągu roku przybyło nam prawie 2 000 nowych obserwujących i obecnie nasz fanpage obserwuje ponad 15 500 osób. Za pośrednictwem Facebooka informujemy o aktualnościach ze świata praw reprodukcyjnych, publikujemy linki do wydarzeń zaprzyjaźnionych grup, nasze recenzje, promujemy artykuły i bliskie naszej idei akcje. Za pośrednictwem Messengera kontaktuje się z nami przynajmniej kilka osób tygodniowo. Są to zarówno prośby o porady w zakresie seksualności, jak i np. prośby o udostępnienie postów, pytania o wolontariat i współpracę, prośby o podanie materiałów.

Broszury

W czerwcu na potrzeby festiwali wakacyjnych ukazały się trzy nowe broszury. Ich nakład został w większości rozdany. Pod koniec roku udało nam się stworzyć drugie, poprawione wydanie tych broszur; są one dostępne [do pobrania](#) na naszej [stronie internetowej](#).

[Antykoncepcja w pigułce](#) – broszura stworzona we współpracy z Federacją na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny; oprócz informacji na temat różnych rodzajów antykoncepcji znajdziemy w broszurze informacje o prawach do opieki ginekologicznej oraz co zrobić w sytuacji odmowy wystawienia recepty.

[To się leczy! Infekcje przenoszone drogą płciową](#) – broszura zawiera podsumowanie wiedzy o najczęstszych infekcjach przenoszonych drogą płciową, ich objawach, sposobach leczenia oraz informacje, gdzie możemy wykonać anonimowe i darmowe badania.

[Chcę!/Nie chcę! O zgodzie na seks](#) – broszura poświęcona świadomej zgodzie na różne aktywności seksualne oraz temu, co zrobić w przypadku doświadczenia przemocy seksualnej.

Pod koniec roku pojawiła się [publikacja](#) Federacji „Przemoc instytucjonalna w Polsce. O systemowych naruszeniach praw reprodukcyjnych”. W rozdziale dotyczącym edukacji Grupa Ponton omówiła obowiązującą obecnie podstawę programową Wychowania do życia w rodzinie, zawartość merytoryczną podręczników oraz przygotowanie nauczycieli i nauczycielek do prowadzenia tego przedmiotu.

Broszury skierowane są zarówno do młodzieży, jak i osób dorosłych.

Festiwale

Wolontariusze i wolontariuszki Grupy Ponton już od kilku lat są częścią Akademii Sztuk Przepięknych festiwalu **Pol'and'Rock**. W ramach naszej obecności w tym roku w dniach 30.07–1.08 zrealizowaliśmy program całodzienny, oparty na interakcji z uczestnikami i uczestniczkami oraz na zadaniach edukacyjnych.

Latem tego roku edukatorki z naszej grupy wzięły udział w festiwalu muzycznym **Open'er** w Gdyni. Od godziny 15:00 aż do północy wolontariuszki edukowały w zakresie antykoncepcji, infekcji przenoszonych drogą płciową, consencie, dojrzewaniu i szeroko pojętej seksualności.

Akcje

24 lutego 2019 Ponton wziął udział w akcji **One Billion Rising/Nazywam się Miliard** organizowanej na całym świecie, by wyrazić sprzeciw wobec przemocy, której miliardy kobiet doświadczą i doświadczą przez wieki.

W maju i w czerwcu 2019 edukatorki Pontonu uczestniczyły w pracach nad spektaklem „Romeo i Julia” wystawianym w Teatrze Studio. W ramach przygotowań do spektaklu przeprowadziły z młodymi osobami zajęcia z edukacji seksualnej. Jako wydarzenie towarzyszące premierze spektaklu został zorganizowany warsztat dla rodziców i pedagogów oraz pedagożek na temat tego, jak rozmawiać o seksualności z nastolatkami.

Latem 2018 roku członkinie naszej grupy zostały zaproszone do prac nad raportem Human Rights Watch. Opowiedziały o stanie polskiej edukacji seksualnej, pracy Pontonu i o tym, jak ich zaangażowanie w działania na rzecz praw reprodukcyjnych wpływa na ich bezpieczeństwo i życie prywatne ([raport](#)).

Stanowiska

W lutym Grupa Ponton przyłączyła się do protestu przeciwko wypowiedziom małopolskiej kuratorki oświaty Barbary Nowak i podpisała [list](#) do ówczesnej ministry edukacji Anny Zalewskiej z apelem o odwołanie Nowak.

W ramach tego samego obszaru działań w 2019 roku wydaliśmy [stanowisko](#) w sprawie oburzającej, antyedukacyjnej publikacji Fundacji PRO – Prawo do życia, stając tym samym w obronie młodzieży oraz wszystkich edukatorek i edukatorów seksualnych, w których prawa godzi ten pełen nienawiści twór.

Wyraziliśmy także swój jednoznaczny [sprzeciw](#) wobec proponowanych zmian legislacyjnych znanych pod nazwą „Stop pedofilii”.

Działalność międzynarodowa

Nasza wolontariuszka Antonina Lewandowska w październiku 2019 uczestniczyła w pierwszej polskiej edycji programu Future Leaders Connect organizowanego przez British Council. W ramach projektu spotkała się m. in. z brytyjskimi posłami i posłankami zasiadającymi w westminsterskiej grupie parlamentarnej ds. populacji, rozwoju i zdrowia reprodukcyjnego.

Wielka Koalicja za Równością i Wyborem (WKRW)

Jest to już trzeci rok działalności Koalicji – nieformalnej inicjatywy zrzeszająca już **ponad 100 organizacji pozarządowych i grup nieformalnych**, działających na rzecz liberalizacji obecnie funkcjonującego prawa aborcyjnego oraz zwiększenia świadomości społecznej w tym zakresie. Misja Koalicji opiera się na solidarności: Koalicja łączy siły polskich organizacji i inicjatyw prokobiecych w celu kompleksowej walki o prawa człowieka kobiet, rzetelnej edukacji seksualnej, dobrych standardów opieki okołoporodowej, pełni praw reprodukcyjnych i całkowitej eliminacji przemocy wobec kobiet.

Wybrane działania Wielkiej Koalicji w roku 2019 to:

- [Wspólne stanowisko i list WKRW-u i Zespołu Prawnego Federacji](#) do **Ministra Joachima Brudzińskiego w sprawie zapowiedzi Ordo Iuris** o przesłaniu instrukcji do organów ścigania nt. niewszczywania postępowań dotyczących banerów antyaborcyjnych.
- Federacja na Rzecz Kobiet i Planowania Rodziny na **40. sesji Rady Praw Człowieka ONZ** przedstawiła [stanowisko Wielkiej Koalicji za Równością i Wyborem](#) w dniu

1 marca w Genewie w kontekście raportu napisanego przez Specjalną Sprawozdawczynię ONZ ds. Kulturowych z okazji 10. rocznicy mandatu. W stanowisku tym Koalicja zwróciła przede wszystkim uwagę na to, że korzystanie z praw kulturowych nie może usprawiedliwiać naruszeń innych praw człowieka. Podążając za raportem Sprawozdawczynie z 2017 r., WKRW sprzeciwiła się fundamentalizmowi i ekstremizmowi oraz potępiła ideologie, które dyskryminują lub w inny sposób są krzywdzące dla kobiet.

- Koordynatorka WKRW spotkała się w marcu 2019 r. z **Dunją Mijatović, Komisarz Praw Człowieka Rady Europy**. Swoją wizytę w Polsce Komisarz zakończyła [stanowiskiem](#), w którym odniosła się do kwestii przeciwdziałania przemocy i niepokojącego stanu przestrzegania praw reprodukcyjnych kobiet.
- W dniu 10-12 maja 2019 r. odbył się [drugi Zjazd Wielkiej Koalicji za Równością i Wyborem](#). Zjazd miała charakter merytoryczny i przybrał formę warsztatów. Spotkanie organizacji członkowskich WKRW-u przysłużyło się debacie nad osiągnięciami Koalicji i jej organizacji członkowskich oraz identyfikacji wyzwań stojących przed Koalicją. Akcent został położony na analizę obecnej sytuacji polityczno-społecznej i jej wpływu na prawa kobiet, a także na wypracowanie skutecznych narzędzi działania służących usprawnieniu i profesjonalizacji działań Koalicji oraz integrację i networking koalicjantek/koalicjantów.
- **Kampania przed wyborami do Parlamentu UE:**
 - **Kampania promocyjna:** WKRW [sprawdziła poglądy osób kandydujących do PE](#) w kwestiach równouprawnienia, gender mainstreamingu, zwalczania przemocy ze względu na płeć oraz praw reprodukcyjnych. Następnie, WKRW udzieliła poparcia i promowała osoby należące do Koalicji, które w sposób zgodny z misją WKRWu odpowiedziały na zadane pytania.
 - W ramach **kampanii frekwencyjnej**, w mediach społecznościowych promowane były [memy](#), których celem było uświadomienie obywateli i obywaterek o wadze ich udziału w wyborach.

- Ponad setka koalicjantek skierowała [apel do Ministra Sprawiedliwości Zbigniewa Ziobry](#), by **wycofał się z autopoprawki do kodeksu karnego**, która dawałaby pozwolenie na manualne sprawdzanie miejsc intymnych i trudno dostępnych (czytaj: odbytu i pochwy osób skazanych i tymczasowo aresztowanych) przez funkcjonariuszy innej płci. To nic więcej jak szerokie otwarcie drzwi dla nadużyć seksualnych, zadawania niepotrzebnej krzywdy i dalszego łamania praw jednostek już zupełnie zdanych na łaskę i niełaskę systemu.
- Wielka Koalicja za Równością i Wyborem przyjęła [stanowisko w sprawie niegodnej kampanii medialnej, jaką prowadzi obecnie zrzeszona w ultrakonserwatywnej Agenda Europe antykobiecego organizacja CitizenGO](#): "Za absolutnie niedopuszczalne uważamy promowanie przymusu rodzenia i – tym razem dosłownie – usunięcie kobiet z obrazka. CitizenGo celowo przemilcza fakt, że kobiety świadomie i odpowiedzialnie decydują o przerwaniu lub kontynuacji ciąży i mówi wprost o odbieraniu kobietom resztek wyboru i dostępu do rzetelnej opieki zdrowotnej. CitizenGo chce, by kobiety nie miały wyjścia."
- Koalicja miała przyjemność zorganizować **debatę „Przeciwdziałanie ruchom ultrakonserwatywnym w Europarlamencie”**. Klementyna Suchanow, Tomasz Piątek i Neil Datta opowiedzieli o organizacjach zmierzających do przywrócenia "naturalnego

porządku"; świata rządzonego wg patriarchalnych, ultrakatolickich zasad, bez poszanowania praw człowieka, różnorodności i autonomii. A Eliza Michalik przepytła osoby kandydujące do Parlamentu Europejskiego z ich pomysłów na wzmacnianie praw człowieka i praw kobiet, praworządności i sprawiedliwości społecznej. Wydarzenie zorganizowały European Parliamentary Forum for Sexual & Reproductive Rights, Parlamentarny Zespół ds. przeciwdziałania mowie nienawiści i ochrony praw człowieka, Posłanka Joanna Scheuring-Wielgus i Wielka Koalicja za Równością i Wyborem. [Nagranie debaty.](#)

- „Prawo do aborcji jest kluczowe dla cielesnej autonomii. Prawa człowieka do zdrowia i życia mogą być zabezpieczone tylko wtedy, gdy aborcja będzie dostępna zawsze, gdy jest potrzebna. Realizacja tego prawa jest niezbędnym elementem sprawiedliwości reprodukcyjnej”, podkreślała Wielka Koalicja za Równością i Wyborem z okazji Światowego Dnia Bezpiecznej Aborcji [w stanowisku na 42. sesję Rady Praw Człowieka ONZ.](#)
- W reakcji na wejście do kin filmu "Nieplanowane" Wielka Koalicja uruchomiła wydarzenie [„Stop propagandzie! Bojkotuję "Nieplanowane"](#). Cel: uwrażliwienie opinii publicznej na ordynarne kłamstwa o aborcji i ostrzeżenie rodziców/szkół przed jawnym praniem mózgow.
- Wielka Koalicja za Równością i Wyborem brała udział w **akcjach solidarnościowych** z kobietami z państw, gdzie rządzący podejmowali inicjatywy zaostrzania ich praw (np. w Niemczech w styczniu 2019 r.)

- Promowane były liczne **petycje i listy otwarte wysuwane przez organizacje członkowskie** zgodne z priorytetami działania Koalicji (np. w sprawie krwawych banerów oraz w sprawie zmiany definicji gwałtu).
- Promowane były liczne **akcje i wydarzenia organizowane przez Koalicjantki** (np. Akcja Nazywam się miliard, Disco przeciwko nienawiści z dnia 8 marca, promocja projektu świeckie państwo, Mównica Feministyczna Łódzkich Dziewuch).

ASTRA Network – Central and Eastern Europe Network for Sexual and Reproductive Health and Rights

ASTRA Network – Central and Eastern Europe Network for Sexual and Reproductive Health and Rights ASTRA jest koalicją organizacji pozarządowych z regionu Europy Wschodniej i Centralnej oraz Azji Centralnej wspólnie działających na rzecz zdrowia oraz praw reprodukcyjnych i seksualnych. Sieć, założona w roku 1999 na spotkaniu regionalnym zorganizowanym przez Federację, skupia obecnie 41 organizacji z 21 krajów (pełna lista [tutaj](#)). Sekretariat ASTRY, jako nieformalnej koalicji, mieści się w siedzibie Federacji w Warszawie. Działalność Sieci można śledzić na [stronie www](#), [stronie na Facebooku](#) oraz [profilu na Twitterze](#). Oto wybrane działania w 2019 roku:

- **Nowa koordynatorka.** Po 6 latach w ASTRZE nastąpiła zmiana na stanowisku koordynatorki. Martę Szostak zastąpiła Antonina Lewandowska, wieloletnia członkini Grupy Ponton i aktywistka na rzecz praw seksualnych i reprodukcyjnych. Antonina studiuje socjologię na Uniwersytecie Warszawskim, ukończyła także kurs projektowania polityk społecznych na uniwersytecie Cambridge.
- **63. Komisji ONZ ds. Statusu Kobiet.** Wytrwałość środowisk feministycznych doprowadziła do uchwalenia kilku nowych standardów międzynarodowych w zakresie praw kobiet i dziewcząt do systemów zabezpieczenia społecznego, usług publicznych i zrównoważonej infrastruktury. Podczas 63. sesji Komisji ONZ ds. Statusu Kobiet potwierdzono wcześniejsze zobowiązania państw członkowskich do zapewnienia powszechnego dostępu do zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz praw reprodukcyjnych, w tym planowania rodziny, informacji i edukacji oraz włączenia zdrowia reprodukcyjnego do krajowych strategii. Ponadto rządy obiecały promować i chronić prawa kobiet i dziewcząt z niepełnosprawnościami, zapewniając m.in. dostęp do zasobów gospodarczych i finansowych oraz infrastruktury społecznej, transportu, wymiaru sprawiedliwości, zdrowia i edukacji w sposób gwarantujący dostępność i

inkluzywność pod kątem niepełnosprawności, jak też do zatrudnienia i godnej pracy dla kobiet z niepełnosprawnościami. [Relacja.](#)

- **Spotkanie Center for Reproductive Rights w Brukseli.** W czerwcu koordynatorka ASTRY uczestniczyła w spotkaniu zorganizowanym przez Center for Reproductive Rights w Brukseli. Oprócz ASTRY, w spotkaniu uczestniczyły organizacje zajmujące się prawami Romek i Romów w Europie – głównymi poruszonymi tematami były: rzecznictwo w instytucjach międzynarodowych na rzecz poprawy sytuacji mniejszości romskiej w Europie, skuteczne działania na rzecz praw mniejszości oraz walka o prawa reprodukcyjne na poziomie międzynarodowym.
- **Współpraca międzynarodowa.** Wraz z partnerską organizacją Sexual Rights Initiative, ASTRA Network wspierała swoich członków w wykorzystywaniu mechanizmu Universal Periodic Review (Powszechnego Przeglądu Okresowego Rady Praw Człowieka ONZ) do monitorowania statusu praw człowieka na poziomie narodowym oraz pośredniczyła pomiędzy organizacjami w celu złożenia raportów do UPR Armenii, Bośni i Hercegowiny, Chorwacji i Kazachstanu. W 2020 roku sekretariat ASTRY będzie kontynuować działania w procesach UPR dotyczących krajów członkowskich sieci.
- **Doroczne spotkanie organizacji członkowskich.** Przedstawicielki organizacji członkowskich z 15 krajów regionu spotkały się w Warszawie podczas dorocznego warsztatu ASTRY. W trakcie spotkania omówiono główne przeszkody w działalności na rzecz praw seksualnych i reprodukcyjnych w regionie, uczestniczki i uczestnicy wzięli także udział w warsztatach z cyberbezpieczeństwa dla organizacji pozarządowych.

- **Wsparcie dla prześladowanych aktywistek w Armenii.** Jedną z organizacji członkowskich ASTRA Network, armeńska Women's Resource Center zmagają się z problemami prawnymi – podobnie jak w Polsce, skrajna prawica oskarża aktywistki o udostępnianie pornografii i „seksualizację dzieci” z powodu działania na rzecz rzetelnej edukacji seksualnej. Pracownice organizacji otrzymywały groźby gwałtu i śmierci, prowadzono na nie także nagonkę w mediach społecznościowych. Sprawa trafiła do sądu, a proces ciągnie się do dziś. ASTRA wyraziła wsparcie dla organizacji poprzez nagłośnienie jej sytuacji na poziomie międzynarodowym i zamieszczenie listu otwartego WRC w jednym z [Biuletynów](#). Sieć jest w stałym kontakcie z organizacją i na bieżąco śledzi rozwój sytuacji.

- **Szczyt w Nairobi.** Przedstawicielki organizacji członkowskich ASTRY uczestniczyły w [szczycie w Nairobi](#), wydarzeniu towarzyszącym obchodom 25-lecia Międzynarodowej Konferencji o Populacji i Rozwoju (International Conference on Population and Development, w skrócie ICPD). Wydarzenie przyciągnęło nie tylko organizacje pozarządowe, ale również polityczki i polityków i delegacje organizacji międzynarodowych. W trakcie konferencji odbywały się prelekcje i warsztaty dotyczące praw seksualnych i reprodukcyjnych, ze szczególnym naciskiem położonym na dostępność antykoncepcji i aborcji. Podsumowaniem wydarzenia jest [Stanowisko z Nairobi](#) (Nairobi Statement on ICPD25), w którym zawarto wszystkie najważniejsze postanowienia konferencji. Członkini jednej z organizacji członkowskich ASTRY streściła swoje przemyślenia na temat zjazdu [na stronie sieci](#).

- **Stanowisko na CSW 64.** ASTRA Network zgłosiła swoje stanowisko na zbliżające się 64 posiedzenie Komisji Statusu Kobiet Organizacji Narodów Zjednoczonych (CSW UN). Dokument porusza kwestie emancypacji kobiet, rzetelnej edukacji seksualnej, dostępu do antykoncepcji, aborcji i innych form opieki zdrowotnej, a także ochrony przed przemocą – zarówno fizyczną, jak psychiczną i ekonomiczną.

- **Raport regionalny.** Rozpoczęły się prace nad nowym wydawnictwem sieci. Przygotowywany raport będzie najkompletniejszym aktualnym przewodnikiem po prawach seksualnych i reprodukcyjnych, przemocy ze względu na płeć i sytuacji społeczności LGBTQI+ w regionie. Publikacja planowana jest na 2020 rok.

- **Akcja solidarnościowa ze Słowacją.** ASTRA wyraziła swoje wsparcie dla południowych sąsiadek Polski w związku z próbą zaostrożenia prawa aborcyjnego na Słowacji. Koordynatorka Sieci na bieżąco informowała opinię publiczną o rozwoju sytuacji na Słowacji, opublikowała też rozpisany przebieg wydarzeń [na stronie ASTRY](#).

→ **Biuletyn.** Comiesięczny [biuletyn](#) pozostaje ważnym źródłem informacji w zakresie praw i zdrowia seksualnych i reprodukcyjnych w regionie dla ponad 3 tysięcy subskrybentów oraz followersów mediów społecznościowych. Informacje zawarte w biuletynie były cytowane między innymi przez Center for Reproductive Rights czy International Campaign for Women's Right to Safe Abortion.

FEDERACJA W MEDIACH

To był bardzo pracowity rok dla Federacji. W 2019 roku odnotowałyśmy 90 przejawów obecności w polskich i zagranicznych mediach poprzez wywiady z przedstawicielkami Federacji czy artykuły z odniesieniami do jej działań. Gościłyśmy w radiu TOK FM i na łamach Gazety Wyborczej, Polityki, Wprost, OKO.press, Wysokich Obcasów, Mamadu, Noizz, Krytyki Politycznej, portalu ONET, Independent.

Najczęściej poruszonym zagadnieniem były kwestie (nie)dostępności zabiegów przerywania ciąży. Duże zainteresowanie wzbudził również temat niedostępności świadczeń zdrowotnych, przemocy instytucjonalnej oraz klauzuli sumienia.

Wszystkie wywiady w polskich i zagranicznych mediach można znaleźć na [stronie „Federacja w mediach”](#).

ZARZĄD

W roku sprawozdawczym odbyły się 4 spotkania Zarządu. Dotyczyły sprawozdania merytorycznego i finansowego biura Federacji za rok 2018, bieżących spraw, projektów

realizowanych przez Federację. Oprócz formalnych spotkań zarządu odbywały się też konsultacje programowe z poszczególnymi członkiniami Zarządu.

W okresie sprawozdawczym Zarząd aktywnie uczestniczył w realizacji programu i misji Federacji. Przedstawicielki zarządu uczestniczyły w konferencjach, spotkaniach i seminariach organizowanych przez biuro, a także w konferencjach organizowanych przez inne organizacje kobiece i zajmujące się prawami człowieka.

SPONSORZY

- Open Society Foundation (Women's Rights Program)
- International Women's Health Coalition
- Center for Reproductive Rights
- Global Fund for Women
- Sigrid Rausing Trust
- Fundacja im. Róży Luksemburg – Przedstawicielstwo w Polsce
- Mama Cash
- Stars Foundation
- Urgent Action Fund for Women's Human Rights
- European Society for Contraception and Reproductive Health

Federacja na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny
ul. Nowolipie 13/15
00-150 Warszawa
tel. 22 635 93 92
web: www.federa.org.pl
e-mail: federacja@federa.org.pl
Facebook/Twitter/Instagram: @federapl